

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของครูประถมศึกษา” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษายุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของครูประถมศึกษาและเพื่อนำเสนอยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยได้ดำเนินการกิจกรรมการวิจัย ดังนี้ (1) ศึกษาเอกสารและวีดิทัศน์ (2) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีแนวคิดหรือบทบาทในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มนักพัฒนาครู และกลุ่มครูผู้สอน (3) ศึกษากรณีศึกษาที่มีผลงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งได้รับการยอมรับจากศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหาร จำนวน 2 กรณีศึกษา กรณีศึกษาที่ 1 เป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรณีศึกษาที่ 2 เป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (4) สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอน 4 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักบริหารการศึกษาส่วนท้องถิ่น ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 คน (5) สร้างข้อสรุปยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (6) จัดสนทนากลุ่ม จำนวน 2 กลุ่ม คือ ครูผู้สอนและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำเสนอยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้พิจารณาความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะต่อยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และ (7) ปรับปรุงยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกข้อมูลจากเอกสาร แนวทางการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แนวทางการสังเกตและสัมภาษณ์กรณีศึกษา แบบสอบถามเกี่ยวกับยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และผลสรุปยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม ส่วนอุปกรณ์อำนวยความสะดวกได้แก่ เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ และในการศึกษากรณีศึกษาตัวผู้วิจัยเป็นเครื่องมือในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและสื่อวีดิทัศน์ การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกรณีศึกษา ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุปทั้งวิธีวิเคราะห์แบบอุปนัย และการวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล ส่วนในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ และนำเสนอข้อมูลด้วยสถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของครูประถมศึกษาเป็นแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องใน 2 ช่วงเวลาคือ ช่วงก่อนเปิดเรียนและช่วงเปิดเรียน โดยมุ่งรู้จักนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้านคือ ลักษณะนิสัย การเรียน และภูมิหลัง โดยใช้หลากหลายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จากหลากหลายแหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

วิธีการรู้จักนักเรียนในช่วงก่อนเปิดเรียน มีดังนี้

(1) ครูนำข้อมูลของนักเรียนที่มีอยู่มาศึกษาและวิเคราะห์สรุปลงกระดาษหน้าเดียวเพื่อให้เห็นข้อมูลทุกด้านของนักเรียน

(2) ให้นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน ครูสังเกตและสัมภาษณ์

(3) ใช้กิจกรรมเยี่ยมบ้าน และพูดคุยสอบถามผู้ปกครอง

(4) ประชุมครูเพื่อร่วมกันวิเคราะห์นักเรียนและร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน

วิธีการรู้จักนักเรียนในช่วงเปิดเรียน มีดังนี้

(1) จัดกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย ให้นักเรียนไว้วางใจครู

(2) รู้จักนักเรียนทางตรงโดย ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ได้แสดงพฤติกรรม สร้างผลงาน เช่น การเขียนเรียงความ ครูใช้การสังเกตสัมภาษณ์

(3) รู้จักนักเรียนเพิ่มเติม จากเพื่อนนักเรียน ครู และผู้ปกครอง หากเกิดความสงสัยในพฤติกรรมจึงขอความร่วมมือจากนักจิตวิทยา

รายละเอียดของยุทธวิธี ดังตารางที่ 8.1

ตารางที่ 8.1 ยุทธวิธีที่การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของครูประถมศึกษา

สิ่งที่ต้องรู้จักนักเรียน	แหล่งข้อมูล	วิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล		การสร้างความเข้าใจ / ไขผลข้อมูล
		ช่วงก่อนเปิดเรียน	ช่วงเปิดเรียน	
(1) ลักษณะนิสัย (2) การเรียน (3) ข้อมูลภูมิหลัง	ทางตรง นักเรียน	การสังเกต / การสัมภาษณ์	การสังเกต / สัมภาษณ์ / การเขียนบันทึกประจำวัน / การใช้แบบทดสอบ / การใช้ แบบวัดพฤติกรรม	สร้างความเข้าใจ (1) ค้นหาจุดเด่นจุด ด้อยและวิเคราะห์ สาเหตุ (2) สรุปข้อมูลราย บุคคลลงกระดาษ 1 หน้า (3) ปรึกษากลุ่มครู วิจัยพฤติกรรมนัก เรียนร่วมกันสร้าง ความเข้าใจ
	ทางอ้อม ข้อมูลทุติยภูมิ	วิเคราะห์และสรุป ข้อมูลเป็นรายคน	ศึกษาผลสรุปที่ได้จากช่วง ก่อนเปิดเรียนและวิเคราะห์ ผลงานของนักเรียนเพิ่มเติม	การใช้ผล (1) ประเมินแผนการ สอน (2) ออกแบบกิจกรรมการเรียน การสอน (3) ปรับกิจกรรม การ เรียนการสอน (4) ช่วยเหลือพัฒนา นักเรียน
	ผู้ปกครอง	การสัมภาษณ์ / การสัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	การสัมภาษณ์ / การ สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ / การให้ตอบแบบสอบถาม / ใช้สมุดสื่อสารบ้าน-โรงเรียน	
	ครู	ประชุมส่งต่อข้อมูล และร่วมกัน วิเคราะห์นักเรียน	การขอคำปรึกษาเรื่องการ พัฒนานักเรียนในการพูดคุย กันตามปกติ / ตั้งกลุ่มศึกษา วิจัยพฤติกรรมนักเรียน	
	เพื่อนนักเรียน	-	การสอบถาม	
	นักจิตวิทยา	-	การขอคำปรึกษาและความ ร่วมมือ	
	กิจกรรม	การสังเกต การ สัมภาษณ์ขณะทำ ความสะอาดห้อง เรียน / เยี่ยมบ้าน	การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรม ที่เน้นให้นักเรียนลงมือ ปฏิบัติจัดทำ / กิจกรรม สังคมมิติ	

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความเหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกระทรวงศึกษาธิการระบุว่าครูต้องมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง สำหรับการวางแผนการเรียนการสอนในอดีต ครูให้ความสำคัญกับตัวหลักสูตรและวิธีการสอนต่าง ๆ เป็นหลัก แผนที่ได้จึงเป็นแผนที่ยึดวิชาเป็นตัวตั้ง ผลที่เกิดขึ้นจากแผนการจัดการเรียนการสอนที่ไม่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน เป็นประเด็นหนึ่งส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาให้หันกลับมาพิจารณาผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลักในทุก ๆ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูจึงต้องวางแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องตอบสนองความถนัด ความต้องการ ความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้นยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ช่วงก่อนเปิดเรียนจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีข้อมูลของนักเรียนและนำไปเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริงตามแนวทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญส่งผลให้การสอนมีประสิทธิภาพ

สำหรับยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่ใช้ในช่วงเปิดเรียน ถือเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการใช้ยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในช่วงก่อนเปิดเรียน ช่วงแรกนั้นทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน สำหรับช่วงเปิดเรียนเป็นช่วงที่ครูจะต้องรู้พัฒนาการของการเรียนรู้ ทำความรู้จักเพิ่มเติมในมิติอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแผนการเรียนการสอนให้ตอบสนองกับผู้เรียนมากขึ้น และเพื่อให้การช่วยเหลือ พัฒนานักเรียนได้อย่างเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน

ยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นแนวทางปฏิบัติกรรู้จักนักเรียนที่ประกอบด้วยหลากหลายวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและหลากหลายแหล่งข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้อง ทำให้ครูเข้าใจถึงสภาพที่แท้จริงของนักเรียน ถือเป็น การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) ว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความถูกต้องหรือไม่ โดยพิจารณาความเหมือน ความต่างของข้อมูลที่ได้จากต่างเวลา ต่างสถานที่ และต่างบุคคล และเป็นการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) โดยการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลของนักเรียนจากการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต่างกันในเรื่องเดียวกัน การใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลายทำให้ครูได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ นอกจากนั้นการที่ครูจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูล

จากหลายแหล่ง โดยเฉพาะแหล่งบุคคล จากเพื่อนครู จากผู้ปกครอง ทำให้เกิดกระแสความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดบรรยากาศทางวิชาการขึ้นในการที่จะพัฒนานักเรียนขึ้น

จากผลการวิจัยพบว่าสิ่งที่ครูต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ลักษณะนิสัย การเรียน และภูมิหลัง จากผลการศึกษาภาคสนามกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลทั้ง 2 กรณีพบว่า สิ่งที่ครูให้ความสำคัญของการรู้จักลักษณะนิสัยของนักเรียน ได้แก่ ความอดทน ความตรงต่อเวลา ความมีวินัย ส่วนการเรียน จะศึกษาเพื่อให้รู้ว่านักเรียนเก่งอ่อนด้านใด และภูมิหลัง จะดูว่านักเรียนขาดสิ่งใดบ้าง ทั้งตัวนักเรียนเอง จากครอบครัว จากโรงเรียน และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการสำรวจพบว่าครูให้ความสำคัญของความรู้เดิม ลักษณะนิสัยและปัญหาในอันดับแรกของสิ่งที่ครูต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มครูผู้สอนซึ่งได้ผลว่าสิ่งที่สำคัญที่ครูต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลคือ ลักษณะนิสัย ดังนั้นกรอบใหญ่ของสิ่งที่ครูต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจึงเป็น 3 ด้านนี้ และด้วยภาษาที่ครูคุ้นเคยจะทำให้การนำผลการวิจัยไปเผยแพร่สู่การใช้งานจริง จะทำให้ครูเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

2. กิจกรรมที่ครูได้ทำซึ่งเป็นผลจากยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลทำให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ซึ่งกิจกรรมในช่วงก่อนเปิดเรียนครูต้องนำข้อมูลนักเรียนจากแหล่งต่าง ๆ และช่วงเปิดเรียนครูต้องเก็บรวบรวมข้อมูลอื่น ๆ อีก ทำให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ เกิดการพูดคุย สื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน เกิดความร่วมมือกันในการพัฒนานักเรียน ระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้น ช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของการพัฒนาโรงเรียนแบบ Whole School และจะนำไปสู่การทำฐานข้อมูลนักเรียนแต่ละคนอย่างรอบด้าน มีประสิทธิภาพ สะดวกในการนำไปใช้ในการพัฒนานักเรียน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของครู เชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แสดงให้เห็นว่าครูต้องการเพื่อนร่วมเรียนรู้ ผลการสัมภาษณ์เสนอว่าควรตั้งกลุ่มครูเพื่อศึกษาวิจัยพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนและร่วมกันสร้างความเข้าใจ และผลจากการสำรวจพบว่า ครูควรร่วมมือกันนำข้อมูลนักเรียนมาศึกษา โดยใช้การประชุม ซึ่งถือเป็นความร่วมมือกันเรียนรู้ ใช้พลังกลุ่มขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทุกฝ่ายโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งถือเป็นนโยบายหลักของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกกรม

3. การจะนำยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้น องค์ประกอบสำคัญคือ คุณลักษณะของครูที่จะนำไปใช้ ได้แก่ เป็นผู้มีความรักและเมตตาต่อศิษย์ ให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของตน และเป็นผู้ที่

มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู นอกจากนั้นครูจะต้องมีความเชื่อว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และวิธีการเรียนรู้ของแต่ละคนแตกต่างกัน เชื่อว่านักเรียนทุกคนต้องการเป็นคนดี คนเก่ง ครูต้องเป็นผู้ให้โอกาสแก่นักเรียน และครูต้องเชื่อมั่นในการกระทำของตนเองว่าจะสามารถช่วยเหลือและพัฒนาให้นักเรียนได้ นอกจากความเชื่อแล้วสิ่งสำคัญที่ครูต้องมีเป็นพื้นฐานคือ ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ความรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการ การศึกษารายกรณี และการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ส่วนทักษะพื้นฐานที่ครูต้องมีคือ ทักษะการสังเกต ทักษะการฟัง ทักษะการสัมภาษณ์ ทักษะการบันทึกข้อมูล และทักษะการออกแบบและจัดการเรียนการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ความรู้และทักษะที่สำคัญเหล่านี้จำเป็นต้องส่งเสริมพัฒนาให้แก่ครู เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความถนัด ความต้องการและความสนใจของนักเรียนตามแนวการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จากผลการสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความจำเป็นในการพัฒนาครูเรื่องการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 96.2 เห็นว่าจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้และทักษะดังกล่าว

ความเชื่อ ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งคุณลักษณะของครูข้างต้น ถือเป็นพื้นฐานที่ครูทุกคนต้องมี ดังนั้นสถาบันการผลิตครูจะต้องให้ความสำคัญตั้งแต่กระบวนการสรรหานักศึกษาครู ต้องคัดเลือกผู้ที่มีใจรักในวิชาชีพครูอย่างแท้จริง มีความรักและเมตตาต่อนักเรียนเป็นพื้นฐาน และภายในกระบวนการผลิตครูจะต้องหาแนวทางการพัฒนาครูให้มีวิธีคิดและจิตใจที่ละเอียดมากขึ้น รวมทั้งทำให้ครูมีความตั้งใจที่จะรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วย แต่การมุ่งหวังให้กระบวนการผลิตครูเป็นตัวจักรหลักในการพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะดังกล่าวเท่านั้นคงไม่เพียงพอ บริบททางสังคมจะต้องเอื้อให้คนเก่งคนดีมาเป็นครู การส่งเสริมยกย่องเชิดชูครู รายได้และภาวะหนี้สินครู สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้ครูใช้ยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การนำยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากครูจะต้องดำเนินการตามยุทธวิธีที่ได้นำเสนอและอาจต้องมีการพัฒนาเครื่องมือเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนของครูเองแล้ว หน่วยงานระดับโรงเรียนยังต้องให้การสนับสนุนทั้งในด้านเวลา จัดเวลาให้ครูได้มีการวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล สร้างบรรยากาศขององค์กรให้เอื้อต่อการพัฒนานักเรียน มีการตั้งกลุ่มครูขึ้นมาศึกษาวิจัยนักเรียนอย่างจริงจัง กิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนควรเป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจัดกระทำและได้แสดงออกตามความถนัด ความสนใจ และศักยภาพของนักเรียนแต่ละ

บุคคลให้มากขึ้น และส่งเสริมให้ครูเขียนรายงานการพัฒนานักเรียนแต่ละบุคคลลงในแบบรายงานตนเอง และนอกจากนั้นหน่วยงานกลาง ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ควรนำประเด็นการให้ความสำคัญเรื่องการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาเป็นหลักในการประเมินคุณภาพครูโดยพิจารณาจากรายการการพัฒนานักเรียนหรือจากรายงานการประเมินตนเอง (self study report) กระบวนการที่เกิดขึ้นจากการประสานทั้ง 3 ฝ่ายในเรื่องการพัฒนาการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งครู โรงเรียน และหน่วยงานกลางที่มีส่วนในการประเมินคุณภาพการศึกษา จะทำให้การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

5. การนำยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไปใช้นั้น ครูที่ร่วมรับผิดชอบนักเรียน ควรมีการวางแผนการดำเนินการร่วมกัน ทั้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา ควรใช้กลไกของกระบวนการกลุ่ม เชื่อมโยงข้อมูลจากครูที่มีข้อมูลนักเรียนทุก ๆ คน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพอย่างแท้จริง โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลประกอบด้วยสิ่งที่ต้องรู้จักนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้านคือ ลักษณะนิสัย การเรียน และภูมิหลัง และต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งด้วยวิธีการที่หลากหลาย ดังนั้นครูที่จะดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจะต้องมีการวางแผนการรู้จักนักเรียนไว้ล่วงหน้า และการนำยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไปใช้ สามารถยืดหยุ่นและปรับให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและครูผู้ดำเนินการ

2. จากผลการวิจัยพบว่ายุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแบ่งช่วงดำเนินการเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงก่อนเปิดเรียนและช่วงเปิดเรียน ในช่วงก่อนเปิดเรียนโรงเรียนจะต้องมีกิจกรรมประชุมครู เพื่อให้ครูนำข้อมูลเดิมของนักเรียนที่มีอยู่มาศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจะต้องให้การสนับสนุน การจัดการประชุมครูในช่วงก่อนเปิดเรียนเพื่อให้ครูได้นำข้อมูลของนักเรียนมาศึกษา และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักเรียนระหว่างครูที่ร่วมรับผิดชอบนักเรียนทั้งในอดีต และปัจจุบัน และกระตุ้นให้ครูรับส่งต่อข้อมูลของนักเรียนไปยังครูผู้ที่จะรับผิดชอบในการสอนนักเรียนในปีการศึกษาต่อไปโดยเร็ว

3. จากผลการวิจัยพบว่าส่วนสำคัญของการรู้จักนักเรียนคือการนำผลไปใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน การปรับปรุงแผนการสอน เพื่อให้แผนการสอนนั้น มีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด ทั้งในด้านความถนัด ความสนใจ ความต้องการและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ดังนั้นในการตรวจแผนการสอน การประเมินความเหมาะสมของแผนการสอนที่ครูจะนำไปสอนนักเรียนนั้น ผู้มีส่วนในการตรวจสอบแผนการสอนของโรงเรียน เช่น ผู้บริหารหรือฝ่ายวิชาการ ต้องพิจารณาความเหมาะสมของแผนการสอนต่อผู้เรียนเป็นประการสำคัญ และหากดำเนินการอย่างเป็นทางการควรให้ครูมีการระบุผลการประเมินสภาพของนักเรียนลงไปแผนการสอนด้วย เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบ

4. ผลการวิจัยโดยเฉพาะในส่วนของการสำรวจความคิดเห็นของครูพบว่า ครูยังไม่เห็นประโยชน์และคุณค่าที่จะเกิดขึ้นจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่จะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของครู จึงอาจทำให้การดำเนินการเรื่องการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลซึ่งเป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ไม่เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่จะเกิดกับตัวครูเองให้ชัดเจน และกำหนดแผนงานการดำเนินการในเรื่องการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไปสู่ครู และส่งเสริมให้ครูดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

5. จากผลการวิจัยเชิงสำรวจพบว่า ครูต้องการได้รับการพัฒนาในเรื่องการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ร้อยละ 96.2 และเรื่องที่คุณครูต้องการได้รับการพัฒนามากที่สุดเป็นเรื่องจิตวิทยา การเรียนรู้และจิตวิทยาพัฒนาการ การศึกษารายกรณี การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นต้น ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาครูต้องเร่งให้ความรู้ในเรื่องการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งเร่งพัฒนาครูในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้

6. จากผลการวิจัยพบว่าครูต้องมีความเชื่อ ความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และมีคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การพัฒนาครูประจำการเพื่อให้มีคุณลักษณะดังกล่าวนับว่าเป็นการดำเนินการที่ปลายเหตุ การพัฒนานี้ควรเริ่มต้นตั้งแต่การคัดเลือกนักศึกษาครู ดังนั้นสถาบันผลิตครูต้องให้ความสำคัญในการคัดเลือกบุคคลที่มีใจรักในวิชาชีพครู มีใจรักที่จะทำงานเพื่อช่วยเหลือเด็ก เข้ามาเป็นครู และกระบวนการพัฒนาต้องช่วยให้นักศึกษาครูเหล่านี้มีจิตใจที่ละเอียดอ่อน ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่งเสริมให้ความรู้ในเรื่องการศึกษารายกรณี (Case Study) และฝึกภาคปฏิบัติการนำไปใช้จริงอย่างสม่ำเสมอตลอดหลักสูตร เพื่อให้ครูยุคใหม่มีคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะเหมาะสมต่อการเป็นครูที่ดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่ได้จากงานวิจัยนี้ ได้ศึกษาจากกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นจึงควรมีการนำยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนี้ไปทดลองใช้จริงโดยการนำยุทธวิธีไปให้ความรู้แก่ครูเพื่อนำไปทดลองอาจเปรียบเทียบกับครูที่มีอายุราชการน้อยกับครูที่มีอายุราชการมาก หรือผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเอง เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลทั้งต่อนักเรียนและครูผู้สอนเอง

2. จากผลการวิจัยพบว่าสิ่งที่ครูต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ลักษณะนิสัย การเรียนและภูมิหลัง ในแต่ละด้านมีองค์ประกอบรายละเอียดเป็นจำนวนมาก และครูต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง โดยใช้หลากหลายวิธี ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนา ระบบข้อมูลเพื่อสร้างและตรวจสอบความรู้เกี่ยวกับนักเรียนเพื่อช่วยเหลือครูในการสร้างความเข้าใจนักเรียน จึงควรพัฒนาเป็นโมเดลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบง่าย ๆ เพื่อช่วยให้ครู ทำความเข้าใจกับข้อมูลเพื่อให้ครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. จากผลการวิจัยทั้งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จากกรณีศึกษา และการสำรวจความคิดเห็นของครู พบว่า ความรู้ที่สำคัญในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลคือ ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาพัฒนาการ และผลการสำรวจพบว่าเป็นเรื่องที่คุณต้องการได้รับการพัฒนามากที่สุด ดังนั้นจึงน่าจะมีการศึกษาว่าการที่ครูขาดความรู้ในเรื่องอะไรบ้างและการขาดความรู้ดังกล่าวนี้มีสาเหตุมาจากอะไร จากหลักสูตรที่จัดให้นักศึกษาครูในสถาบันการผลิตครูที่มีน้อย และไม่ได้ให้ความสำคัญหรือเกิดจากสาเหตุอื่น และจะมีแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาความรู้ของครูด้านจิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาพัฒนาการให้แก่ครูได้อย่างไรทั้งการพัฒนาให้นักศึกษาครูในสถาบันการผลิตครูและการพัฒนาครูประจำการ และควรหาแนวทางนำความรู้ทางจิตวิทยาให้มีความหมายสำหรับครูให้มากขึ้น